DUK.1711.10.2016

Protokół

kontroli planowej przeprowadzonej w Zespole Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Tychach w dniach od 4.11.2016 r. do 16.11.2016 r. przez mgr [redacted], naczelnika Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy, mgr [redacted] oraz mgr [redacted], inspektorów Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy na podstawie upoważnień, odpowiednio nr 0052.1/116/16, 0052.1/117/16 oraz 0052.1/118/16 z dnia 2.11.2016 r. wydanych przez Prezydenta Miasta Tychy.

Zakres kontroli:

Księgowość i sprawozdawczość budżetowa, gospodarka majątkiem trwałym oraz gospodarność i celowość dysponowania przyznanymi środkami budżetowymi w okresie od stycznia 2014 r. do września 2016 r.

1. Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 814 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.),
- Zarządzenie nr 0050/379/15 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 3 listopada 2015 r. w sprawie Regulaminu przeprowadzania kontroli przez pracowników Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy.

2. Dane identyfikujące jednostkę

2.1. Podstawa prawna funkcjonowania jednostki:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 814 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.),

- Statut Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Tychach obowiązujący w okresie kontroli.

2.2. Organizacja, przedmiot i zakres działania kontrolowanej jednostki:

W skład Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Tychach wchodzą:

1. Szkoła Podstawowa nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Franciszka Zubrzyckiego,
2. Gimnazjum nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi,
3. Oddział Przedszkolny.

Organem prowadzącym szkołę jest Gmina Tychy. Nadzór pedagogiczny nad placówką sprawuje Śląski Kurator Oświaty w Katowicach**.**

Zespół szkół jest szkołą publiczną, która:

- zapewnia bezpłatne nauczanie w zakresie ramowych planów nauczania,
- przeprowadza rekrutację uczniów w oparciu o zasadę powszechnej dostępności,
- zatrudnia nauczycieli posiadających kwalifikacje określone w odrębnych przepisach,
- realizuje programy nauczania uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego oraz ramowy plan nauczania,
- zapewnia możliwość pobierania nauki przez dzieci niepełnosprawne, niedostosowane społecznie i zagrożone niedostosowaniem społecznym, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami.

2.3. Kierownictwo jednostki:

- mgr [redacted] – Dyrektor Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Tychach od 1 września 2012 r. do nadal,
- [redacted] – Główna Księgowa Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Tychach od 1 października 2012 r. do nadal.

3. Dokumentacja poddana kontroli

- Unormowania wewnętrzne regulujące działalność jednostki,
- Sprawozdania Rb-28S, Rb-27S oraz Rb-N i Rb-Z za okresy wskazane w protokole,
- Zestawienia obrotów i sald za okresy wskazane w protokole kontroli,
- Dokumentacja dotycząca ewidencji i gospodarki majątkiem trwałym,
- Dokumenty źródłowe, wyciągi bankowe dotyczące poniesionych wydatków w kwartałach: II 2014 r., IV 2015 r. i III 2016 r.,
- Dokumentacja dotycząca obrotu gotówkowego.

4. Ustalenia kontroli

4.1. Księgowość i sprawozdawczość jednostki

Działalność kontrolowanej jednostki uregulowano m.in. następującymi unormowaniami wewnętrznymi:

- Zarządzenie nr 6/2010/11 Dyrektora Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Tychach z dnia 15.12.2010 r. w sprawie wprowadzania funkcjonowania systemu kontroli zarządczej, wprowadzające m.in. :
  - Politykę rachunkowości z załącznikami,
  - Instrukcję kasową,
  - Instrukcję w sprawie ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania,
- Zarządzenie nr 1/2014/2015 Dyrektora Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Tychach z dnia 9.09.2014 r. wprowadzające m.in. aneks nr 1 do polityki rachunkowości,
- Regulamin udzielania zamówień publicznych o wartości do 30 000 euro Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Tychach z dnia 30.09.2014 r.

Analiza przedłożonej dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości wykazała, iż jednostka nie dokonała jej aktualizacji do obowiązujących regulacji zawartych w ustawie o rachunkowości oraz rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach rachunkowości oraz planie kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.). W kontrolowanej jednostce w zakładowym planie kont nadal występują konta 770 – Zyski nadzwyczajne i 771 – Straty nadzwyczajne, które w planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, zawartym w rozporządzeniu, zostały z dniem 1 stycznia 2016 r. uchylone (Dz. U. z 2015 r. poz. 1954 § 1). Jednostki objęte regulacjami ustawy o rachunkowości nie są zobligowane do wyodrębniania w księgach oraz prezentowania w rachunku zysków i strat informacji dotyczących strat i zysków nadzwyczajnych. Tym samym nie zostały zmienione w polityce rachunkowości opisy do kont 760 *Pozostałe przychody operacyjne* i 761 *Pozostałe koszty operacyjne*, na których obecnie na stronie Ma konta 760 ujmuje się przychody o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie, na stronie Wn konta 761 ujmuje się koszty o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie. Opis do konta 860 również nie został uaktualniony. Ponadto w jednostce w zakładowym planie kont istnieje konto pozabilansowe niebędące w użyciu tj. konto 900 *Konto techniczne*, jako techniczna korespondencja do kont 980, 998, 999. Nie wprowadzono do zakładowego planu kont konta 975 *Wydatki strukturalne* służącego do ewidencji wartości

zrealizowanych wydatków strukturalnych w jednostkach według klasyfikacji wydatków strukturalnych w celu wykazania ich w sprawozdaniu Rb-WSa oraz konta 976 *Wzajemne rozliczenia między jednostkami* służącego do ewidencji kwot wynikających ze wzajemnych rozliczeń między jednostkami w celu sporządzenia łącznego sprawozdania finansowego. Tym samym nie jest prowadzona ewidencja zdarzeń gospodarczych na tych kontach, co jest niezgodne z ww. rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. Stosownie do przepisów, zawartych w § 3 załącznika do rozporządzenia Ministra Finansów z 16.01.2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1015) tj. Instrukcji sporządzania sprawozdań Rb-WSa i Rb-WSb o wydatkach strukturalnych, w celu wyodrębnienia wydatków strukturalnych z ogółu wydatków poniesionych w danym okresie sprawozdawczym, jednostka powinna prowadzić dodatkową ewidencję wydatków strukturalnych. W kontrolowanej jednostce nie dokonuje się wyodrębnienia wydatków strukturalnych zarówno w księgach rachunkowych jak i w inny możliwy sposób np. ręcznie bądź w programie komputerowym w formie tabeli lub umieszczenia dodatkowego opisu, czy opieczętowania faktury, która stanowi wydatek strukturalny. Brak w jednostce wskazanej ewidencji uniemożliwia ustalenie wysokości wydatków poniesionych na cele strukturalne w kontrolowanych okresach. Ze sprawozdania o wydatkach strukturalnych poniesionych przez jednostki samorządu terytorialnego Rb-Wsa za 2015 r. oraz z przedstawionej informacji zawierającej wyszczególnione kwoty wydatków z poszczególnych paragrafów ujętych w sprawozdaniu, wynika, iż nie zakwalifikowano do wydatków strukturalnych zakupionych w 2015 r. nowych pomocy naukowych, przykładowo zestawu do metody Tomatisa na kwotę 39 615,12 zł.

Podczas weryfikacji unormowań wewnętrznych obowiązujących w zespole w sprawie zapewnienia okularów korygujących wzrok pracownikom zatrudnionym na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe oraz zasad przydziału pracownikom środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia **roboczego stwierdzono błędne unormowanie w zakresie sposobu dokumentowania refundowanych wydatków tj. na podstawie przedłożonej faktury wystawionej na pracodawcę.** Z przedłożonych do kontroli dwóch faktur dotyczących refundacji, tj. faktura nr 210/10/15 z dnia 5.10.2015 r. oraz nr FS 145/2015 z dnia 13.10.2015 r., wynika, iż są one wystawione prawidłowo na pracownika któremu przysługuje refundacja za nabycie okularów oraz ujęte w księgach w odpowiedniej kwocie tj. do wysokości kwoty refundacji określonej w zarządzeniu.

Ustalono jednak, że nie są przestrzegane normy przydziału odzieży ochronnej dla poszczególnych stanowisk pracy określające zakres wyposażenia, okres używania oraz kwotę refundacji za nabytą odzież i obuwie. Po przeprowadzonej analizie dokumentacji stwierdzono, przykładowo, iż osobie której przysługuje dres oraz obuwie sportowe na okres

24 miesięcy w kwocie odpowiednio po 50 zł, wypłacona zostaje refundacja kwoty za nabycie obuwia na podstawie faktury FV 95/11/2014 z dnia 23.11.2014 r. o wartości 100 zł oraz za zakup spodni w wysokości 100 zł na podstawie faktury nr 2FA336/15/000035 z dnia 10.10.2015 r. (dokument nr 791 w 2015 r.). **Wobec powyższego zrefundowano pracownikowi koszty zakupu obuwia i dresu o kwotę 100 zł wyższą** niż wynika z tabeli norm. Również przydział dla pracownika na stanowisku sprzątaczki określony w tabeli norm wynosi po 50 zł za zakup spodni i bluzy roboczej oraz za zakup obuwia (na okres 24 miesięcy). Przy czym z dokumentacji wynika, iż pracownik otrzymał refundację w kwocie 110 zł, za zakup obuwia na podstawie faktury nr 6/10/15/T z dnia 12.10.2015 r. na kwotę 55 zł oraz za zakup spodni po przedłożeniu rachunku nr 03/2015 z dnia 19.10.2015 r. na kwotę 55 zł (dowód 791 w 2015 r.).

Dokonując kontroli sprawozdawczości budżetowej jednostki weryfikacji poddano sprawozdania kwartalne Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji. Sprawdzono również zgodność danych w sprawozdaniu Rb-28S w zakresie planu, zaangażowania, wydatków wykonanych i zobowiązań z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych za:

- II kwartał 2014 r.
- IV kwartał 2015 r.,
- III kwartał 2016 r.

W sprawozdaniach Rb-Z za wskazane okresy nie wykazano zobowiązań wymagalnych, co znalazło potwierdzenie w dokumentacji źródłowej poddanej kontroli.

W sprawozdaniu Rb-28S **za II kwartał 2014 r. stwierdzono niezgodność danych z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych w zakresie planowanych środków:**

Klasyfikacja budżetowa	Dane ze sprawozdania	Dane z ksiąg rachunkowych	Różnica
801-80101-4010	2 150 128,00	2 182 380,00	32 252,00
801-80103-4010	43 281,00	11 029,00	32 252,00

W sprawozdaniu **Rb-28S za IV kwartał 2015 r. stwierdzono niezgodność danych z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych w zakresie zaangażowanych środków:**

Klasyfikacja budżetowa	Dane ze sprawozdania	Dane z ksiąg rachunkowych	Różnica
801-80101-4240	14 351,62	13 832,63	518,99
801-80103-4010	47 865,82	46 703,00	1 162,82
801-80103-4110	8 761,09	8 734,00	27,09
801-80103-4120	1 248,00	1 245,00	3,00

801-80110-4240	12 424,86	12 399,06	25,80
801-80148-4010	103 398,49	91 004,00	12 394,49
854-85401-4010	125 142,20	120 434,00	4 708,20
854-85401-4110	22 574,60	22 855,00	280,40
854-85401-4120	3 204,36	3 495,52	291,16
854-85401-4440	8 121,00	7 430,00	691,00

Weryfikacja prawidłowości sporządzenia sprawozdania Rb-28S za III kwartał 2016 r. również wykazała niezgodność danych z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych w zakresie planowanych środków:

Klasyfikacja budżetowa	Dane ze sprawozdania	Dane z ksiąg rachunkowych	Różnica
801-80101-4240	26 446,00	24 526,00	1 920,00
801-80101-4260	65 622,00	67 542,00	1 920,00
801-80110-3020	732,00	3 306,00	2 574,00
801-80110-4010	269 612,00	302 168,00	32 556,00

Sprawdzeniu poddano również sprawozdania budżetowe Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za ww. okresy sprawozdawcze stwierdzając niezgodność danych wykazanych w sprawozdaniach z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych. W sprawozdaniu za II kwartał 2014 r. w kolumnie „Należności" stwierdzono zaniżenie stanu należności o kwotę 200 zł w rozdziale 80195 § 0970 *„Wpływy z różnych dochodów"*, tym samym nie wykazano kwoty 200 zł w pozycji należności pozostałe do zapłaty. Należności wykazano w kwocie 25 580 zł niezgodnie z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych. **W jednostce zaniechano prowadzenia ewidencji szczegółowej według podziałek klasyfikacji budżetowej konta 221**, co uchybia postanowieniom rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. **Należności w kwocie 200 zł nie wykazano również w sprawozdaniu Rb-N za wskazany okres.**

Wskazane niezgodności w sprawozdaniach naruszają zasady sporządzania sprawozdań określone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Wydatki poniesione przez jednostkę zgodnie z rocznymi sprawozdaniami budżetowymi Rb-28 S wynosiły w poszczególnych działach i rozdziałach odpowiednio:

Dział 801 – Oświata i wychowanie:	**2014 rok**	**2015 rok**	**III kwartał 2016 roku**
Rozdział 80101 – Szkoły podstawowe	3 197 457,87	24 343,62	408 985,42
Rozdział 80103 – Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	56 837,08	65 012,23	63 321,99
Rozdział 80110 – Gimnazja	2 582 779,28	12 424,86	331 205,73
Rozdział 80146 – Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	17 163,18	24 966,00	11 414,50
Rozdział 80148 – Stołówki szkolne i przedszkolne	229 333,60	267 186,61	178 634,89
Rozdział 80150 – Realizacja zadań wspomagających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i szkołach zawodowych oraz szkołach artystycznych	–	5 938 032,51	3 849 420,92
Rozdział 80195 – Pozostała działalność	36 693,23	0,00	26 440,00
Razem	**6 120 264,24**	**6 331 965,83**	**4 869 423,45**

Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza:	**2014 rok**	**2015 rok**	**III kwartał 2016 roku**
Rozdział 85401 – Świetlice szkolne	177 393,92	174 795,90	126 397,18
Rozdział 85415 – Pomoc materialna dla uczniów	26 575,00	19 870,00	440,00
Razem	**203 968,92**	**194 665,90**	**126 837,18**

W związku z wprowadzeniem w 2015 r. rozdziału 80150, Miejski Zarząd Oświaty w Tychach w piśmie z dnia 9.03.2015 r. zawarł wytyczne dotyczące comiesięcznych przeksięgowań wydatków bieżących z rozdziałów podstawowych, w wysokości proporcjonalnej do liczby uczniów posiadających orzeczenia do rozdziału 80150. Z dokumentacji wynika, natomiast, że w I kwartale 2015 r. wydatki bieżące ujmowane były do odpowiednich podstawowych rozdziałów klasyfikacji budżetowej tj. 80101, 80103 oraz 80110, a w kolejnych kwartałach kwalifikowane były w całości do rozdziału 80150. Przykładowo faktury za: zakup wody nr WOD/4765/10/2015 z dnia 29.10.2015 r. na kwotę 681,53 zł, za odprowadzenie ścieków nr 7124/10/2015/EG z dnia 30.10.2015 r. na kwotę 772,98 zł, ochronę obiektu nr FA/15/06211 z dnia 01.10.2015 r. na kwotę 2 507,97 zł, w całości zakwalifikowano do rozdziału 80150. Błędnie ujęto również w poszczególnych rozdziałach następujące faktury:

– nr 6020/12/2015/FVS z dnia 29.12.2015 r. za zakup wyposażenia do gabinetu pielęgniarki oraz transport w łącznej kwocie 5 188,77 zł, którą zakwalifikowano do rozdziału

80101 w § 4210 w kwocie 4 837,09 zł, a koszty transportu w kwocie 351,68 zł ujęto w rozdziale 80150 w § 4300,

– nr 427/2015 z dnia 28.12.2015 r. za zakup odpowiednio 2 sztuk: zestawów komputerowych o łącznej wartości 2 678 zł, klawiatur o łącznej wartości 40 zł, myszy o łącznej wartości 40 zł oraz monitorów o łącznej wartości 836 zł, co ujęto w księgach w rozdziale 80110 § 4240 – 273 zł, w rozdziale 80150 w § 4240 – 287 zł, w rozdziale 80101 w § 4210 – 2 540 zł oraz w rozdziale 80150 w § 4210 – 494 zł.

Niezgodnie z wytycznymi ujmowano również w rozdziale 80150 wydatki na wynagrodzenia wszystkich nauczycieli. W założeniach MZO wykazano, iż w rozdziale 80150 należy ujmować na podstawie odrębnych list płac wynagrodzenia i pochodne, nauczyciela wspomagającego w oddziałach integracyjnych, wydatki dotyczące realizacji zadań dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego i innych form pomocy zawartych w orzeczeniach oraz wynagrodzenia pozostałych nauczycieli w wysokości proporcjonalnej do liczby uczniów posiadających orzeczenia w zakresie w jakim realizują zadania z dziećmi posiadającymi orzeczenia. Przykładowo w dokumencie nr 766 z dnia 27.10.2015 r. wynagrodzenia pracowników zakwalifikowano do rozdziałów: 80103, 80148 oraz 80150 pomijając rozdział 80101 i 80110. Ponadto jednostka w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych na koniec 2015 r. wykazała wydatki w rozdziale 80101 tylko w § 4210 i § 4240, a w rozdziale 80110 tylko w § 4240 nie wykazując wydatków w paragrafach przykładowo: § 4210, § 4300 czy § 4270 oraz w paragrafach dotyczących wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń, co również dowodzi już omówionemu powyżej błędnemu ujmowaniu wydatków.

Również w III kwartale 2016 r. stwierdzono kwalifikowanie wydatków do rozdziału 80150 niezgodnie z wytycznymi zawartymi w piśmie Miejskiego Zarządu Oświaty z dnia 31.05.2016 r. W piśmie określono, iż wydatki dotyczące wynagrodzenia pracowników administracji i obsługi należy podzielić proporcjonalnie tj.: jako stosunek łącznej liczby uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w szkole do ogólnej liczby uczniów w szkole. Z przedłożonej do kontroli dokumentacji przykładowo za wrzesień 2016 r. wynika z zestawienia wg stanu na dzień 7.09.2016 r. ogólna liczba dzieci 381 w tym z orzeczeniem 94 dzieci, które stanowią 24,67 % wszystkich dzieci, a z danych statystycznych sporządzonych na dzień 4.10.2016 r. wynika większa ilość uczniów tj. 422 w tym 95 uczniów z orzeczeniem, którzy stanowią 22,51 % wszystkich uczniów. We wrześniu przeksięgowano wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń administracji i obsługi na rozdział 80150 w wysokości 24,73 % całości wynagrodzeń administracji. W analogiczny sposób określony w ww. piśmie winny być dzielone wydatki rzeczowe, podczas gdy we wrześniu zastosowano następujący podział wydatków rzeczowych:

- dokument księgowy nr 13/09/2016 za usługi przesyłowe energii cieplnej ujęto w całości w rozdziale 80148,
- dokument księgowy nr 17/09/2016 za dzierżawę pojemnika: 63,98% - rozdział 80101 i 36,02% - rozdział 80150,
- dokument księgowy nr 19/09/2016 za zakup dzienników lekcyjnych 48,76% - rozdział 80101, 26,51% - rozdział 80110, 24,73% - rozdział 80150,
- dokument księgowy nr 40/09/2016 za dostawę energii 56,51% - rozdział 80101, 26,51% - rozdział 80110, 16,98 % - rozdział 80150.

Zgodnie z pismem wydatki na wynagrodzenia, pochodne i odpisy na ZFŚS wszystkich nauczycieli, którzy prowadzą zajęcia w oddziałach integracyjnych w tym również nauczyciela wspomagającego ujmuje się w rozdziale 80150, a pozostałe godziny ich pracy w części proporcjonalnej: tj.: liczby uczniów posiadających orzeczenie uczęszczających do oddziałów niebędących oddziałami integracyjnymi do liczby uczniów uczęszczających do oddziałów niebędących oddziałami integracyjnymi. Z przedłożonej do kontroli dokumentacji tj. danych statystycznych z dnia 4.10.2016 r. wynika, iż w zespole były 2 oddziały nieintegracyjne (tylko w SP) na 24 odziały, do których uczęszczało 39 dzieci. W dokumentacji brakuje jednak danych dotyczących liczby dzieci z orzeczeniem w tych dwóch oddziałach ogólnodostępnych. Tymczasem wynagrodzenia nauczycieli za wrzesień 2016 r. zostały rozksięgowane następująco. Pierwotnie wszystkie wydatki na wynagrodzenia nauczycieli zostały ujęte w rozdziale 80150, po czym na koniec miesiąca dokonano przeksięgowania części wydatków na rozdział 80101 i 80110 w sposób niezgodny z ww. założeniami tj. przykładowo w gimnazjum były same oddziały integracyjne, a cześć wynagrodzeń wraz z pochodnymi tj. w kwocie 15 650,49 zł przeksięgowano na rozdział 80110.

Ze sprawozdań Rb-28 S za 2014 r. oraz 2015 r. wynika, że wydatki zrealizowane ze środków budżetowych na wynagrodzenia osobowe i dodatkowe wynagrodzenia roczne wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz odpisami na ZFŚS stanowiły największy udział w strukturze wydatków tj. w 2014 r. – 92,09 %, a w 2015 r. – 91,06 %.

Uzyskane dochody budżetowe w latach poddanych kontroli zgodnie ze sprawozdaniami budżetowymi Rb-27S przedstawiają się następująco:

KLASYFIKACJA BUDŻETOWA			DOCHODY WYKONANE		
Dział	**Rozdział**	**Paragraf**	**2014 rok**	**2015 rok**	**III kwartał 2016 r.**
801	**80101**	**0750**	8 155,50	8 055,00	7 275,00
		0920	4 503,62	1,70	0,00
		0970	4 650,62	1 842,85	2 286,35
	80146	**0970**	–	4 960,00	–
	80148	**0830**	116 326,00	114 022,00	72 990,00
	80195	**0970**	25 580,00	–	20 930,00
Razem			**159 215,74**	**128 881,55**	**103 481,35**

Weryfikacji poddano terminowość przekazywania dochodów budżetowych w 2014 r., 2015 r. oraz do 30.09.2016 r. Przekazywane dochody budżetowe w następujących przypadkach zostały przekazane z uchybieniem terminów określonych zarządzeniem nr 0050/269/11 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 30 grudnia 2011 r. w sprawie trybu i terminów przekazywania pobranych dochodów przez podległe jednostki budżetowe, z późniejszymi zmianami:

Rok	Wymagany termin przekazania dochodów	Faktyczny termin przekazania dochodów	Kwota przekazanych dochodów
2014	05.01.2014	10.01.2014	372,81
	03.02.2014	04.02.2014	11 551,68
	03.02.2014	07.02.2014	80,47
	03.03.2014	12.03.2014	4,01
	03.03.2014	21.03.2014	372,81
	05.05.2014	06.05.2014	18 989,97
	03.08.2014	05.08.2014	782,75
2015	03.11.2015	06.11.2015	9,00
2016	03.03.2016	08.03.2016	300,00
	04.05.2016	05.05.2016	3 348,00

Kontroli poddano sprawozdania finansowe tj. bilans i rachunek zysków i strat za 2015 r. w konfrontacji z zestawieniem obrotów i sald stwierdzając zgodność danych z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych. Natomiast w sporządzonym za 2015 r. zestawieniu zmian w funduszu w pozycji I.1.2 *Zrealizowane wydatki budżetowe* wykazano kwotę 6 526 631,73 zł, niezgodnie z zestawieniem obrotów i sald, z którego obroty na koncie 223 *Rozliczenie wydatków budżetowych* wynoszą 6 605 796,81 zł tj. o 79 165,08 zł większą. Powyższe wynikało z zawyżenia na koncie 223 obrotów przy księgowaniu operacji

gospodarczych polegających na zwrocie niewykorzystanych środków, księgowanych zapisem Wn 223 i Ma 130.

4.2. Celowość i gospodarność dysponowania środkami budżetowymi oraz prawidłowość ujmowania ich w księgach rachunkowych.

W toku czynności kontrolnych wyrywkowej weryfikacji poddano ujmowanie dokumentów źródłowych w księgach rachunkowych za II kwartał 2014 r., IV kwartał 2015 r. oraz III kwartał 2016 r. **Stwierdzono następujące nieprawidłowości:**

- na fakturach nie zamieszczano daty ich wpływu do jednostki, niezgodnie z obowiązującą Instrukcją obiegu i kontroli dokumentów finansowo – księgowych w Zespole Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Tychach gdzie w § 20 pkt 2 uregulowano, iż dokumenty zewnętrzne obce wpływające do sekretariatu placówki zostają opatrzone stemplem wpływu. Nieprzestrzeganie powyższego zapisu wywołuje trudność w ocenie ujęcia dokumentów w księgach rachunkowych w sposób chronologiczny (art. 14 ust. 1 ustawy o rachunkowości zwanej uor) oraz zgodnie z zasadą memoriału (art. 6 ust. 1 uor). Obowiązująca w jednostce polityka rachunkowości zawiera zapis, iż księga główna prowadzona jest według zasady systematycznego i chronologicznego rejestrowania zdarzeń gospodarczych zgodnie z zasadą memoriału (rozdział I § 12). Powyższe unormowanie nie jest w jednostce przestrzegane, np. faktura nr 176/R/15 **z dnia 31.08.2015 r**. (brak daty wpływu do jednostki) za szkolenie dyrektora i wicedyrektora w zakresie nowelizacji statutu szkoły na kwotę 540 zł **ujęta została w księgach z dniem 22.10.2015 r.** Również faktury nr 5030242243 z dnia **23.09.2015 r**. na kwotę 104,40 zł oraz nr 5030178382 z dnia **11.08.2015 r.** na kwotę 4 455 zł za zakupione podręczniki (brak daty wpływu do jednostki) zostały ujęte w księgach w dniu **11.12.2015 r.** (dowód 966 i 967). Niestosowanie zasady chronologii stwierdzono w momencie ujęcia w księgach na dzień **29.10.2015 r.** faktur za zakupioną żywność, na których również nie było informacji o dacie wpływu do jednostki tj.:
  - FV/0364/10/15 z dnia **23.10.2015 r.** w kwocie 242,31 zł (dowód 774),
  - 42540/MG/15 z dnia **22.10.2015 r.** w kwocie 378/19 zł (dowód 775),
  - 43275/MG/15 z dnia **27.10.2015 r.** w kwocie 318,21 zł (dowód 776),
  - 43386/MG/15 z dnia **28.10.2015 r.** w kwocie 366,04 zł (dowód 777),
  - 160/2015 z dnia **26.10.2015 r.** w kwocie 373 zł (dowód 778),
  - 150/2015 z dnia **14.10.2015 r.** w kwocie 137,85 zł (dowód 779),
  - 155/2015 z dnia **21.10.2015 r.** w kwocie 357,69 zł (dowód 780),
  - 154/2015 z dnia **19.10.2015 r.** w kwocie 813,55 zł (dowód 781).

Ponadto kontrola dziennika za 2015 r. wykazała brak zaksięgowanych w ujęciu chronologicznym dowodów księgowych, tj. przykładowo pomiędzy pozycjami dziennika nr 5811 (dowód księgowy nr 897/21 ujęty w dniu 26.11.2015 r.), a nr 5812 (dowód księgowy nr 900/1 ujęty w dniu 27.11.2015 r.) brak jest dwóch dowodów księgowych o numerach 898 oraz 899 które zostały ujęte w dniu 30.11.2015 r. pod pozycją w dzienniku nr 5927 – 5932.

- nieprzestrzeganie na przełomie miesięcy zasady memoriału, wynikającej z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, polegającej na ujmowaniu w księgach rachunkowych wszystkich operacji finansowych jakie dotyczą danego okresu, nawet jeśli dowód księgowy dotyczący tego zdarzenia (faktura, rachunek) wpłynął w następnym okresie. Powyższe przykładowo dotyczy następujących faktur:

Nr faktury	Tytuł	Kwota	Data wystawienia	Data wpływu	Data sprzedaży/ wykonania usługi	Data ujęcia w księgach
19/10/2015	szkolenie BHP	153,00	2.10.2015	brak	2.10.2015	2.11.2015
17071/2015	zakup artykułów na świetlicę	70,25	20.10.2015	brak	20.10.2015	3.11.2015
0927/2015	usługa szkoleniowa	550,00	27.10.2015	brak	27.10.2015	3.11.2015
340/2015	zakup tonerów	110,00	29.10.2015	brak	29.10.2015	4.11.2015
A 20043/10/2015	zakup papieru ksero	134,99	29.10.2015	brak	29.10.2015	5.11.2015
FVS 0896/15	zakup masek – pomoc dydaktyczna	75,03	27.10.2015	brak	27.10.2015	6.11.2015
7124/102015/E6	za ścieki	772,98	30.10.2015	brak	30.10.2015	12.11.2015
WOD/4427/07/2016	za wodę	325,30	28.07.2016	brak	lipiec 2016	9.08.2016
308/07/2016/E6	za ścieki	740,06	29.07.2016	brak	lipiec 2016	9.08.2016

- wszystkie dowody księgowe stanowiące podstawę zapisów w księgach rachunkowych nie zawierały daty zatwierdzenia ich do wypłaty przez dyrektora oraz wskazania miesiąca ujęcia w księgach rachunkowych. Powyższe jest niezgodnie z zapisami art. 21 ust. 1 uor oraz § 22 pkt 3 obowiązującej w szkole Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo – księgowych gdzie zapisano, iż dekretacja dowodu księgowego polega na nadaniu dowodom numerów, pod którymi zostaną zaewidencjonowane, umieszczeniu na dowodach adnotacji, na jakich kontach ma być dowód zaksięgowany, określeniu daty, pod jaką dowód ma być zaksięgowany oraz podpisaniu przez główną księgową. W jednostce wskazanie kont na jakich dowód źródłowy ma zostać zaksięgowany polega na umieszczeniu pieczęci dekretacji i odpowiednim jej opisaniu. W przypadku ujęcia w księgach w jednym dokumencie księgowym dwóch dokumentów źródłowych (np. dowód nr 791 z 2015 r.), tj. wyciągu bankowego nr 162/2015 z dnia 29.10.2015 r. oraz raportu kasowego nr 28/2015 z dnia

29.10.2015 r., dekretację tych dokumentów źródłowych potwierdza się wydrukiem z systemu komputerowego, co nie zostało w jednostce uregulowane.

- weryfikacja dokumentów źródłowych wykazała, iż w jednostce dokonano płatności po terminie wymagalności, niezgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych nakazującym dokonywać wydatki w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, co dotyczy faktur:

Nr faktury	Tytuł	Kwota	Data wystawienia	Data wpływu	Termin płatności	Data zapłaty
125/2014	tusz do drukarki	78,00	6.05.2014	brak	13.05.2014	14.05.2014
1893392-01-2-R	prenumerata	187,85	4.03.2015	brak	17.03.2015	18.03.2015
10822/49A01/2015	zakup żywności	150,21	5.03.2015	brak	12.03.2015	16.03.2015
2015/1/0/14917	wywóz odpadów	3 347,55	9.01.2015	brak	20.03.2015	23.03.2015
150/2015	zakup żywności	137,85	14.10.2015	brak	28.10.2015	29.10.2015
FV/00038/11/15	zakup mięsa	201,29	3.11.2015	brak	17.11.2015	18.11.2015
F/30905213/12/15	rozmowy telefoniczne	101,02	22.12.2015	brak	5.01.2016	11.01.2016
1332/2016	art. malarskie	268,42	1.08.2016	brak	1.08.2016	3.08.2016
0033/FS/09/2016	utrzymanie dziennika elektronicznego	2 255,00	1.09.2016	brak	15.09.2016 przedłużony do 30.09.2016	30.09.2016

- dokonywanie na koncie 130 *Rachunek bieżący jednostki budżetowej* zapisów niezgodnych z księgowością banku, czym naruszono rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r., w którym w opisie do konta 130 (załącznik nr 3) uregulowano, iż zapisów na tym koncie dokonuje się na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić pełna zgodność zapisów między jednostką, a bankiem. W wyciągu bankowym nr 182/2015 z dnia 30.11.2015 r. operację gospodarczą polegającą na obciążeniu rachunku bankowego kwotą 5 908,43 zł z tytułu zapłaty za fakturę nr 5030181022 z dnia 27.08.2015 r. na kwotę 6 604,27 zł za zakup podręczników i ćwiczeń, uwzględniającą korektę zmniejszającą nr 5040015243 z dnia 24.11.2015 r. na kwotę 695,84 zł, ujęto w księgach zapisami Wn 201 i Ma 130 w kwocie 6 604,87 zł oraz Wn 201 i Ma 130 kwotą 695,84 zł ze znakiem minus. Również błędnie księgowane jest obciążenie rachunku z tytułu pobrania gotówki do kasy na poczet wypłaty z tytułu rozliczenia zaliczki. Przykładowo operacja pobrania gotówki w kwocie 163,81 zł z rachunku bankowego do kasy została ujęta w księgach następującymi zapisami Wn 101 i Ma 141, Wn 234 i Ma 101 oraz Wn 141 i Ma 130 w kwotach 157,77 zł i 6,04 zł ze znakiem minus (wyciąg bankowy nr 162/2015 i raport kasowy nr 28/2015 z dnia 29.10.2015 r.). W analogiczny sposób błędnie zaksięgowano

tożsamą operację w wyciągu bankowym nr 119 z dnia 28.07.2016. i raport kasowy nr 16/2016 z dnia 28.07.2016 r.

- stwierdzono nieujęcie w księgach rachunkowych jednostki faktury korygującej zmniejszającej nr 5040018785 z dnia 11.12.2015 r. na kwotę 74,25 zł do faktury nr 5030178382 z dnia 11.08.2015 r. opiewającej na kwotę 4 455 zł za zakup podręczników. Fakturę z dnia 11.08.2015 r. (brak daty wpływu do jednostki) ujęto w księgach w dniu 11.12.2015 w kwocie pomniejszonej o wartość z korekty tj. 4 380,75 zł (dowód 966), niezgodnie z art. 20 pkt 1 uor, wskazującym, iż do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Zatem pierwotna faktura powinna zostać ujęta w księgach w wysokości wynikającej z dokumentu źródłowego oraz zaliczona do sierpnia według daty sprzedaży tj. 11.08.2015 r., a następnie pod datą 11.12.2015 r. należało zadekretować fakturę korygującą w odpowiedniej kwocie.
- ujmowanie operacji gospodarczych na niewłaściwych kontach księgowych:

– pominięcie konta rozrachunkowego zespołu 2 *Rozrachunki i rozliczenia* w momencie księgowania opłaty w wysokości 75 zł w związku z otrzymaną decyzją nr 17/NS/HD.432-13/R-15/15 z dnia 13.11.2015 r. dotyczącą kontroli sanitarnej przeprowadzonej przez Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Tychach w dniu 19.10.2015 i stwierdzonymi w jej toku uchybieniami. W dniu 03.12.2015 r. operację gospodarczą wprowadzono do ksiąg zapisem Wn 403 i Ma 130 z § 4510 pomijając konto rozrachunkowe, co skutkuje brakiem pełnej i właściwej kontroli stanu rozrachunków (dowód 924).

– brak ewidencji na koncie 234 *Pozostałe rozrachunki z pracownikami* przy ujęciu w księgach operacji gospodarczej dotyczącej zwrotu pracownikowi wydatków na zakup okularów. W jednostce taką operację wprowadza się do ksiąg zapisem Wn 405 i Ma 130. Zgodnie z opisem konta 234, zawartym w ww. rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r., ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 234 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu należności, roszczeń i zobowiązań według tytułów rozrachunków.

- nieprawidłowe ujmowanie na koncie 223 *Rozliczenie wydatków budżetowych* uznania rachunku bankowego z tytułu wpływu środków na wypłatę nagrody prezydenta (WB nr 155/2015 z dnia 15.10.2015 r.) Właściwe jest zastosowanie konta 240 *Pozostałe rozrachunki*.
- zakwalifikowanie operacji gospodarczych do niewłaściwych rozdziałów i paragrafów klasyfikacji budżetowej, przykładowo:

– fakturę nr 15-FVS/0117 z dnia 12.03.2015 r. na kwotę 290 zł za szkolenie, w zakresie

doskonalenia zawodowego – zakładowy społeczny inspektor pracy – kurs podstawowy, zakwalifikowano nieprawidłowo do rozdziału 80146 doskonalenie i kształcenie nauczycieli w § 4700,

– fakturę nr 19/10/2015 z dnia 02.10.2015 r. oraz fakturę nr 20/12/2015 z dnia 7.12.2015 r. zawierającą m.in. koszt szkolenia wstępnego w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w kwocie 30 zł zakwalifikowano do § 4300 *Zakup usług pozostałych,* a nie jak należało zakwalifikować do § 4700 *Szkolenia pracowników nie będących członkami korpusu służby cywilnej.*

– fakturę nr 026/2015 z dnia 13.03.2015 r. za aktualizację programu Ekspert szkolny zakwalifikowano do § 4210 *Zakup materiałów i energii* zamiast do § 4300 *Zakup usług pozostałych,*

– fakturę nr 250/2014 z dnia 28.04.2014 r. na kwotę 376,91 zł za tarcicę iglastą obrzynaną w kwocie 340,01 zł i usługę transportową w kwocie 36,90 zł w całości zakwalifikowano do § 4210, nie ujmując usługi transportowej w § 4300,

– fakturę nr 966/2016 z dnia 9.09.2016 r. na kwotę 184,50 zł za naprawę zmywarki zakwalifikowano do § 4300 zamiast do § 4270,

- ujęcie w księgach zdarzeń gospodarczych np. zmiany w planie (dowód księgowy nr 764/2015 i nr 28/07/2016) na podstawie dokumentów, niespełniających wymogów art. 21 uor, wskazujących, iż dowód księgowy powinien zawierać co najmniej:

1. nazwę i symbol dokumentu, jego niepowtarzalny numer i datę wystawienia oraz datę pod jaką wskazane w nim operacje należy ująć w księgach rachunkowych,
2. opis celu, w jakim zostało wystawione,
3. wskazanie kont, na jakich należy dokonać księgowania i księgowanych kwot.

Właściwym jest stworzenie dokumentu PK Polecenie księgowania będącym uniwersalnym dowodem księgowym własnym wewnętrznym jednostki, dotyczącym operacji wewnątrz jednostki, który służy dokumentowaniu w księgach rachunkowych tych zapisów, które nie mogą być udokumentowane za pomocą innych dokumentów źródłowych, o czym mowa w art. 20. ust. 2 pkt. 3 ustawy o rachunkowości.

Również bez właściwego dowodu księgowego zaksięgowano pod datą 30.09.2016 r. dokument nr 102/09/2016 dotyczący przypisu odsetek od najemcy w kwocie 2,24 zł załączając jedynie wydruk z kalkulatora odsetek, w którym ponadto zastosowano nieprawidłową stawkę przy ich wyliczeniu tj. 7 %. Do zaległości wynikających z umów najmu z kontrahentami prowadzącymi działalności gospodarczą mają zastosowanie postanowienia ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 684), co obliguje do wyliczania odsetek wg stawki 9,5%.

- brak poprawnego ujmowania zaangażowania na koncie 999 *Zaangażowanie wydatków*

budżetowych przyszłych lat, które służy do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych przyszłych lat oraz niewygasających wydatków, które mają być zrealizowane w latach następnych. Saldo konta 999 na koniec 2015 r. wynoszące 416 495,42 zł nie miało odzwierciedlenia w zobowiązaniach na 31.12.2015 r., które wyniosły 431.046,48 zł, co wskazuje, iż zaniżono zaangażowanie wydatków przyszłych lat o kwotę 14 551,06 zł. Przykładowo nie dokonano zaangażowania wydatku przyszłych lat tj. aneksu nr 2 do umowy z Centrum Komputerowym Planeta zawartej w dniu 1.03.2013 r. na korzystanie z usługi „Stały dostęp do Internetu" za wynagrodzeniem miesięcznym 100 zł brutto, którym zmieniono okres obowiązywania umowy od 1.03.2015 na 12 miesięcy.

Weryfikacji poddano ponoszenie wydatków w świetle art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych. Narzędziem wspomagającym dyrektora w realizacji wymogów ww. postanowień winien być regulamin traktujący o sposobie ponoszenia wydatków w jednostce. Weryfikacji poddano zapisy Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwoty 30 000 euro wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora Zespołu Szkół Integracyjnych nr 2/2014/2015 w dniu 30.09.2014 r.
Zawarte w regulaminie postanowienia często są niespójne lub się wykluczają i trudno je uznać za narzędzie gwarantujące ponoszenie wydatków w sposób celowy i oszczędny. Przykładowo w § 1 pkt 4 zawarto zapis „w szczególnie uzasadnionych przypadkach wyłącza się z regulaminu zakup środków żywności i zakup usług szkoleniowych", podczas gdy w 2015 r. na zakup żywności wydatkowano kwotę 112 825 zł. Są to w każdym roku największe wartościowo dostawy w jednostce. W § 2 ust 2 zapisano, iż zakupy, których wartość nie przekracza w roku budżetowym 30 000 euro dokonywane są z wolnej ręki poprzez zapytanie ofertowe, które może mieć formę pisemnego zaproszenia do składania ofert, wywiadu telefonicznego czy przeglądu ofert dostępnych na rynku. Następnie w ust. 5 szczegółowo opisano kwestię ogłoszenia o zamówieniu, a takiej formy nie wymieniono w zapytaniu ofertowym. W § 3 ust. 9 unormowano, że postępowanie o wartości od 6 000 do 30 000 euro polega na rozeznaniu rynku poprzez pisemne zaproszenie do złożenia oferty kierowane do wykonawców (drogą pocztową lub mailową) lub porównanie cen na stronach internetowych wykonawców, potwierdzone odpowiednimi wydrukami z tych stron, porównanie cen bezpośrednio w punktach sprzedaży lub rozmowy telefonicznej udokumentowane co najmniej odpowiednią notatką służbową z przeprowadzonych rozmów. Równocześnie w regulaminie wprowadzono adnotację o treści „zamawiający w wyjątkowych sytuacjach za zgodą Dyrektora może odstąpić od stosowania przedmiotowego regulaminu". W dalszej części regulaminu uregulowano, że zamówienia do kwoty 6 000 euro nie wymagają procedury rozeznania rynku, ale wydatek ma być dokonany w sposób celowy

i oszczędny z zachowaniem należytej staranności i uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów. W toku czynności kontrolnych ustalono, iż przykładowo w związku z dokonywaniem zakupów na zakup żywności obroty z kontrahentem [redacted] u którego kupowano warzywa i owoce w 2015 r. wynosiły 31 491,10 zł, a do września 2016 r. stanowiły 29 787,24 zł. W przedłożonych do kontroli dokumentacji dotyczącej uzasadnienia wyboru dostawców na artykuły żywnościowe w poszczególnych semestrach szkolnych napisano, iż sugerowano się ceną, jakością towarów, niezawodnością dostaw. Przykładowo w 2016 r. w zakresie zamówienia na dostawę mięsa wieprzowego wybrano najdroższą ofertę, mięsa drobiowego ofertę ze średnią ceną, fileta z indyka ofertę najtańszą. **Ponadto konkluzją całego wyboru był zapis, iż ceny są regulowane i mogą ulec zmianie.** W rejestrze zamówień publicznych na rok szkolnych 2015-2016, oprócz zamówienia na zakup artykułów żywnościowych, zawarto zamówienie na „zielona szkołę" i zakup mebli. Weryfikacji poddano procedurę udzielenia zamówienia na „zieloną szkołę" w wyniku którego podpisano umowę ze s.c. „Bury Turystyka" na organizację pobytu uczniów klas III w ramach „zielonej szkoły", w ilości 26 uczniów i 5 - cio osobowej kadry, w terminie 9.05.2016 r. do 22.05.2016 r., w Ośrodku Wypoczynkowym „Słowińska Perła" w Rowach z kosztem za jednego ucznia w kwocie 1 100 zł brutto. W wyniku sprawdzenia przedłożonej dokumentacji dotyczącej ww. zamówienia zwraca się uwagę na następujące nieprawidłowości: podanie w zaproszeniu do składania ofert maksymalnej ceny kosztu osobowego tj. 1 100 zł, z przedłożonej dokumentacji nie wynika do ilu i do jakich firm skierowano zaproszenie oraz kiedy wpłynęły oferty. Z dokumentacji wynika, że z pośród 6 ofert tylko oferta wykonawcy z którym podpisano umowę spełniała warunki określone w przedmiocie zamówienia.

W okresie poddanym kontroli dokonano m. in. następujących zamówień:

- na zakup zestawu do metody Tomatisa (na podstawie faktury na kwotę 39 516,12 zł, nr 508/2015 z dnia 13.11.2015 r., wystawionej przez APF Equipment [redacted]) i szkolenia dla dwóch pracowników z metody prof. A.A. Tomatisa na łączną kwotę 9 600 zł (na podstawie faktur: F/517/2015 i F/518/2015 z dnia 22.09.2015 r. wystawionych przez Centrum Audio-Psycho-Fonologii „ESPACE" [redacted].
- na zakup zestawu Audio4Lab-Warnke, o wartości 7 700 zł na podstawie faktury nr FS/60/08/2015 z dnia 31.08.2015 r., wystawionej przez Bio Med. Neurotechnologie w diagnostyce i terapii.
- na usługę mającą na celu uporządkowanie ruchu osobowego na terenie szkoły na podstawie rocznej umowy nr 2193 F z dnia 12.12.2014 r. i kolejnej umowy nr 2301 F z dnia 22.12.2015 r. zawartej z Agencją Ochrony Mienia i Usług Detektywistycznych „Alan" za wynagrodzeniem 2 039 zł netto tj. 2 507,97 zł brutto.

Na powyższe zamówienia do kontroli nie przedłożono żadnej dokumentacji potwierdzającej zastosowanie jakiekolwiek procedury zapewniającej ekonomiczność wydatku, a w przypadku zakupu zestawu Tomatis potwierdzającej dokonanie zamówienia zgodnie z obowiązującym regulaminem.

4.3. Gospodarka kasowa i druki ścisłego zarachowania.

Zasady gospodarki kasowej w jednostce zostały określone w Instrukcji kasowej. Instrukcja kasowa zawiera zapis, iż w jednostce „nie ustala się zapasu gotówki w kasie (tzw. pogotowie kasowe), który jest sprzeczny z § 18 pkt 9 Instrukcji obiegu dokumentów finansowo – księgowych szkoły, gdzie wskazano, iż wysokość pogotowia kasowego oraz zasady gospodarki kasowej zawarte zostały w oddzielnej Instrukcji kasowej.

Odpłatność za żywienie w szkole pobiera pracownik – intendent, który wypisuje dowód przychodowy z kwitariusza przychodowego, a pobrane kwoty wpłaca do banku na rachunek szkoły (pkt. 23 Instrukcji kasowej). **Stwierdza się, iż w ten sposób zostaje pominięty obrót gotówkowy występujący w szkole. Należy wskazać, iż dochody pobrane z tytułu opłat za żywienie wyniosły w 2014 r. – 66 206 zł, a w 2015 r. – 114 022 zł i zostały bezpośrednio wpłacone na rachunek bankowy. Natomiast w księgach rachunkowych, operacje gospodarcze dokumentujące uznanie rachunku bankowego, zostały ujęte na kontach 101 *Kasa* oraz 141 *Środki pieniężne w drodze,* pomimo braku odnotowania tych operacji we właściwych dokumentach księgowych tj. raportach kasowych.** Powyższe jest niezgodne z zapisem ujętym w pkt 14 Instrukcji kasowej, gdzie zawarto zapis, iż wszystkie obroty gotówkowe danego dnia ujmowane są w raporcie kasowym. Wpływ na rachunek bankowy gotówki pobranej z ww. tytułu w jednostce ujmuje się w księgach zapisem Wn 130 i Ma 141, Wn 141 i Ma 101 oraz Wn 101 i Ma 221. Dodatkowo w momencie wpłaty kwot należnych za żywienie na rachunek bankowy dokonuje się przypisu należności z tego tytułu tj. Wn 221 i Ma 760. Przykładowo w ten sposób ujęto w księgach uznanie rachunku w wyciągu bankowym nr 154/2015 z dnia 13.10.2015 r. na kwotę 4 940 zł. Również w roku 2016 nie ujmowano w raportach kasowych pobranych opłat za żywienie pomimo ujmowania ich na koncie 101 np. dokument księgowy nr 9/3/09/2016, 2/6/09/2016, 2/08/09/2016.

Podczas kontroli niżej wymienionych raportów kasowych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dokumentowania obrotu gotówkowego i ujmowania go w księgach rachunkowych np.:

- w RK nr 7/2014 z dnia 17.04.2014 r. przyjęto do kasy na podstawie dowodu KP nr 7/2014 wystawionego dla intendenta kwotę 822,90 zł z opisem zaliczka na materiały 300 zł (kwota pobrana z banku) i prowizja za zdjęcia 522,90 zł, **która z pewnością nie została wpłacona do kasy szkoły przez intendenta,** następnie zgodnie z dokumentacją wypłacono

zastępcy dyrektora kwotę 822,90 zł i wystawiono dowód KW nr 7/2014, na którym jednak brakuje potwierdzenia odbioru tej kwoty. Na wniosku o zaliczkę w kwocie 300 zł został potwierdzony jednak odbiór zaliczki, a kwota 522,90 zł zgodnie z wyciągiem bankowym została wpłacona do banku przez intendenta. **Raport kasowy nie został ujęty w księgach zgodnie z jego treścią tj. na koncie 101 ujęto tylko kwotę 300 zł, a nie zaksięgowano wpłaconej prowizji.**

- w RK nr 9/2014 z dnia 15.05.2014 r. odnotowano przychód w kwocie 428,87 zł i rozchód w jednej kwocie 428,87 zł, a do raportu dołączono wniosek o zaliczkę dla specjalisty na 400 zł, na którym potwierdził odbiór gotówki. Odbiór kwoty 28,87 zł nie został przez nikogo potwierdzony, a z rozliczenia zaliczki wynika, iż zwrot tej kwoty należał się zastępcy dyrektora. Również w tym rozliczeniu na koncie 101 nie zaksięgowano kwoty 28,87 zł, co oznacza brak zgodności konta 101 z raportem kasowym,
- w RK 14/2014 **z dnia 24.06.2014 r.** odnotowano przychód i rozchód w kwocie 427,24 zł, w którym zgodnie z KP kasjerka wpłaciła do kasy kwotę 427,240 zł. Z rozliczenia zaliczek wynika, iż kwotę 29,24 zł miał zwrócić pracownik zatrudniony na stanowisku specjalisty, a kwotę 398 zł zastępca dyrektora. Zgodnie z KW wypłacono intendentowi kwotę 427,24 zł, jednakże brak jest na tym dokumencie potwierdzenia odbioru tej kwoty. Ponadto raport ten został ujęty na koncie księgowym 101 pod datą **30.06.2016 r.** zgodnie z datą rozliczenia zaliczek i wpłaty kwoty 427,24 zł na rachunek bankowy.
- w RK nr 38/2015 z dnia 21.12.2015 r. udzielono zaliczki kasjerowi na wypłatę zapomóg zdrowotnych, których wypłata nie została udokumentowana podpisem na liście osób uprawnionych do jej otrzymania przez jedną z trzech osób odbierających zapomogę w gotówce. Lista została podpięta pod rozliczenie zaliczki tj. dowód nr 1030, który ujęto w księgach w dniu 31.12.2015 r., przy czym na rozliczeniu zaliczki brak jest daty i podpisu pobierającego zaliczkę. W opinii kontrolujących niewłaściwym jest pobieranie przez kasjera zaliczki na zapomogi dla innych osób, wypłata winna być dokonana przez kasjera bezpośrednio z kasy.

Weryfikacja raportów kasowych wraz z dowodami kasowymi wykazała ponadto, iż w trzech przypadkach pobrana z kasy gotówka nie miała znamion zaliczki, stanowiła bowiem zwrot wydatku poniesionego przez pracownika, co dotyczyło wypłaconych zaliczek:

- w RK nr 9/2014 z dnia 15.05.2014 r. rozliczono zaliczkę pobraną w dniu **15.05.2014 r.** w kwocie 400 zł do rozliczenia, której została przedłożona m.in. faktura z **14.05.2014 r.** na kwotę 20 zł,
- w RK nr 27/2015 z dnia **21.10.2015 r**. wypłacono zaliczkę w kwocie 400 zł, którą rozliczono w RK nr 28/2015 z dnia 29.10.2015 r. m.in. na podstawie faktury nr 4920151019081789 z dnia **19.10.2015 r.** na kwotę 76,92 zł za zakup materiałów.

- w RK nr 36/2015 z dnia **14.12.2015** r. wypłacono zaliczkę w kwocie 600 zł, którą rozliczono w RK nr 39/2015 z dnia 28.12.2015 r., gdzie przedstawiona faktura nr FA208/2015 z dnia 18.12.2015 r., za zakup taśm dekoracyjnych, opatrzona jest **datą dostawy 3.12.2015 r.**

W jednostce obowiązuje Instrukcja w sprawie ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania, w której uregulowano, iż do druków ścisłego zarachowania zalicza się takie formularze, w stosunku do których wskazana jest wzmożona kontrola m.in. druki KP i KW oraz kwitariusze. Ewidencję druków ścisłego zarachowania prowadzi się w specjalnie założonej do tego celu „Księdze druków ścisłego zarachowania" w której rejestruje się, pod odpowiednią datą liczbę i numery przyjętych i wydanych oraz zwróconych formularzy, każdorazowo wprowadzając stan poszczególnych druków. Do kontroli przedstawiono księgę druków ścisłego zarachowania z dnia 1.06.2010 r. W jednostce ewidencja druków ścisłego zarachowania polega na przyjęciu druków niezwłocznie po ich otrzymaniu oraz bieżącym wpisaniu przychodu (§ 2 pkt 2), co nie jest przestrzegane w jednostce, gdyż przykładowo zakupione w dniu 30.12.2015 r., udokumentowane fakturą nr 27659/NTP/12/2015, druki KP i KW w ilości po 2 sztuki, w księdze zostały zaprzychodowane pod datą 4.01.2016 r. Tym samym wykazany w arkuszu spisu z natury na 31.12.2015 r. stan bloczków KP i KW został zaniżony. Ponadto w ww. fakturze widnieje również zakup kwitariusza przychodowego w ilości 1 sztuki, który nie został zaewidencjonowany w księdze druków ścisłego zarachowania, co powoduje nierzetelność w prowadzeniu księgi oraz brak przeprowadzania kontroli stanu faktycznego i ewidencyjnego kwitariuszy w celu zapewnienia bezpiecznej gospodarki drukami ścisłego zarachowania. Ponadto w księdze fakt oddania bloczku jest odnotowywany wpisem „zwrot", bez umieszczenia daty i podpisu zdającego bloczek. Wskazać należy, iż księga posiada wiele naniesionych poprawek.

Weryfikacja prawidłowości wystawiania kwitów przychodowych wykazała, iż na kwitach brak jest dokładnej daty wpłaty, widnieje jedynie miesiąc i rok za który dokonywana jest wpłata za żywienie dzieci, co narusza art. 24 ust 5 pkt 3 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym „ujęcie wpłat i wypłat gotówką, czekami i wekslami obcymi oraz obrotu detalicznego i gastronomii następuje w tym samym dniu, w którym zostały dokonane". Jednostka nie stosuje się do powyższego zapisu, gdyż jak już wcześniej zostało omówione nie sporządza raportów kasowych dotyczących wpłat za żywienie dzieci. **Niewskazania na dokumentach dokładnej daty pobrania opłaty za żywienie oraz nie przekazywanie opłat do kasy skutkuje brakiem możliwości sprawdzenia prawidłowego i terminowego odprowadzanie dochodów budżetowych.**

Sprawdzeniu poddano terminy odprowadzenia na rachunek jednostki wpłat z tytułu opłat za żywienie dzieci w konfrontacji z wystawionymi kwitami za listopad. Z przedstawionego

zeszytu w którym odnotowywane są należności z tytułu opłat za żywienie dzieci za poszczególne miesiące wynika, iż za listopad łączna należność wynosiła 9 977 zł. W listopadzie wpłacono do banku 9 577 zł, co ma odzwierciedlenie w przedstawionych bankowych dowodach wpłaty z dnia 2.11.2015 r. – 3 820 zł, 4.11.2015 r. – 4 305 zł, 13.11.2015 r. – 1 452 zł, oraz 400 zł wpłacono w październiku. Powyższe należności udokumentowano kwitami o nr 7162144 – 7162200 na łączną 4 341 zł, nr 7162201 – 7162281 na kwotę 5 668 (w tym 96 zł dopłaty nauczyciela za obiad) **oraz kwitem nr 7162415 na kwotę 64 zł, który opisany został w miejscu daty jako: „11.2015", natomiast jest on ostatnim wystawionym kwitem w roku 2015 r.** Kwity o wcześniejszych numerach tj. 7162282 – 7162414 dotyczą grudnia. **Z powyższych ustaleń wynika brak kontroli kwot wpłaconych do banku z wystawionymi kwitami.**

Ponadto w regulaminie stołówki ujęto niespójne uregulowania, co dotyczyło zapisu, iż „odpłatność za obiady za dany miesiąc uiszczana jest u kierownika stołówki do ostatniego dnia poprzedniego miesiąca", określono tym samym termin na wpłatę. W kolejnym punkcie przedłuża się ten termin tj. „w przypadku nieuzasadnionego nieuregulowania opłaty do 5 dnia każdego miesiąca, uczniowie zalegający z opłatami otrzymują upomnienia".

4.4. Gospodarka majątkiem trwałym.

Wartość majątku jednostki wg stanu na dzień 30.09.2016 r. przedstawiała się następująco:

- 011-000 – grunty – 6 267 322,39 zł,
- 011-001 – budynki – 574 092,31 zł,
- 011-002 – obiekty i ogrodzenia – 671 613,36 zł w tym plac, boisko, ogrodzenie,
- 011-004 – maszyny i urządzenia ogólnego zastosowania – 92 032,63 zł -zestawy komputerowe i projektor, który jeżeli nie stanowił pomocy naukowej ujmowanej w pozostałych środkach trwałych winien być zakwalifikowany do grupy 6 kśt. W 2015 r. dokonano zakupu zestawu do metody Tomatisa za kwotę 39 516,12 zł i zakupu zestawu Audio4Lab-Warnke o wartości 7 700 zł, które zaliczono do środków trwałych. **Zauważa się, że zgodnie z planem wydatki na zakup tych zestawów zostały poniesione z § 4240 *Zakup środków dydaktycznych i książek* wobec powyższego zgonie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskie, winny być ujęte w pozostałych środka trwałych i podlegać jednorazowej amortyzacji.**

- 011 – 006 – urządzenia techniczne – 10 771,14 zł w tym centrala telefoniczna oraz patelnia elektryczna i zmywarka, które zgodnie z kśt winny być ujęte w grupie 5 kśt,
- 011 – 008 – narzędzia, przyrządy ruchomości i wyposażenie 263 043,34 zł (kserokopiarki, plac zabaw w tym przekazany dowodem PT 29/2016 z dnia 19.09.2016 r. plac rekreacyjno-sportowy o wartości 83 135 zł,
- 013 – pozostałe środki trwałe – 818 173,66 zł.
- 020 – wartości niematerialne i prawne – 122 851,80 zł.

W wyniku kontroli stwierdzono zgodność danych wynikających z ksiąg rachunkowych dotyczące składników majątkowych z księgami inwentarzowymi prowadzonymi w systemie Wizja Net. **Ustalono natomiast, iż składniki majątku szkoły nie są oznaczone numerami inwentarzowymi, co utrudnia ich identyfikację podczas spisu z natury i nie zapewnia należytej kontroli nad zasobami majątkowymi jednostki**. Zgodnie z zarządzeniem dyrektora nr 5/2013/2014 z dnia 28.10.2013 r. ostatnia inwentaryzacja okresowa w drodze spisu z natury przeprowadzona została w 2013 r. W okresie objętym kontrolą nie przeprowadzano inwentaryzacji okresowej w formie spisu z natury w związku z uregulowaniami zawartymi w polityce rachunkowości w zakresie inwentaryzacji, w której określono terminy inwentaryzowania składników majątkowych drodze spisu z natury co 4 lat.
Do kontroli przedłożono arkusze spisu z natury z dnia 31.12.2014 r. i z dnia 31.12.2015 r. w którym ustalono stan magazynu w kuchni odpowiednio w kwocie 633,37 zł i w kwocie 507,71 zł co jest zgodne z kontem 310. Natomiast na arkuszach spisu z natury druków ścisłego zarachowania na dzień 31.12.2015 r. nie wyszczególniono serii i numerów druków znajdujących się na stanie. Powyższe uchybiało zawartym w Instrukcji w sprawie ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania zapisom ujętym w § 8 pkt 1 tj. „w arkuszach spisu z natury należy podać rodzaje, serie i numery druków oraz wymienić ich liczbę”.
Zgodnie z obowiązującą w zespole polityką rachunkowości na dzień bilansowy każdego roku przeprowadza się inwentaryzację aktywów pieniężnych, materiałów, które bezpośrednio z zakupu obciążają koszty działalności, składników aktywów i pasywów, których stan ustala się drogą weryfikacji – stan należności. Do kontroli przedłożono dokumentację dotyczącą weryfikację kont majątkowych, potwierdzenia sald zobowiązań i konta bankowego. Przedłożona dokumentacja nie potwierdza przeprowadzenia weryfikacji wartości niematerialnych i prawnych, funduszy jak i należności.

Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Tychach w 2015 r. uzyskał z tytułu najmu dochody w wysokości 8 055 zł. Weryfikacja rachunków za najem w konfrontacji z dokonywanymi przez najemców płatnościami wykazała, iż pomimo zapisu w umowie o naliczaniu odsetek ustawowych przy niedotrzymywaniu terminu płatności **nie dochodzono**

od najemców należnych odsetek za nieterminowe uregulowanie zobowiązania, co prezentuje poniższa tabela:

Nr rachunku	Data wystawienia	Kwota	Data ujęcia w księgach	Termin zapłaty	Dzień zapłaty	Liczba dni po terminie
1/2015	9.01.2015	240 zł	12.01.2015	23.01.2015	03.02.2015	11 dni
2/2015	9.01.2015	400 zł	12.01.2015	23.01.2015	22.02.2015	30 dni
3/2015	9.01.2015	150 zł	12.01.2015	23.01.2015	22.02.2015	30 dni
7/2015	3.02.2015	240 zł	3.02.2015	17.01.2015	19.02.2015	33 dni
27/2015	2.07.2015	150 zł	3.07.2015	16.07.2015	08.09.2015	54 dni

Ujęcie w księgach rachunków z tytułu najmu następowała z naruszeniem zasady chronologii jak wynika to z powyższej tabeli rachunki z dnia 9.01.2015 r. wprowadzono do ksiąg w dniu 12.01.2015 r., również rachunki z dnia 2.06.2015 r. nr 23/2015 na kwotę 150 zł, nr 24/2015 na kwotę 100 zł oraz nr 25/2015 na kwotę 320 zł ujęto w księgach w dniu 12.06.2015 r. Ponadto w 2015 r. w dwóch przypadkach wystawiono rachunki za najem o tych samych numerach, co dotyczyło rachunków o nr:

- 26/2015 z dnia 02.07.2015 r. za wynajem sali gimnastycznej w czerwcu 2015 r. oraz z dnia 03.11.2015 r. za okres wrzesień i październik 2015 r.
- 27/2015 z dnia 02.07.2015 r. za wynajem pomieszczenia na sklepik za czerwiec 2015 r. oraz z dnia 3.11.2015 r. za wrzesień i październik 2015 r.

Kontrola rozrachunków wykazała, iż w jednostce pomimo ujmowania należności na koncie 221 w szczegółowości na dłużników, których należności dotyczą, **nie dokonywano bieżącej weryfikacji sald rozrachunków.** W jednostce wykazano przypadki przyporządkowania w księgach wpłaty z tytułu najmu do niewłaściwego dłużnika, co skutkowało powstaniem na koniec roku sald należności i zobowiązań na poszczególnych kontach dłużników. Na koniec 2015 r. konto 221 wykazywało zerowe saldo, natomiast szczegółowe ewidencje na koncie 221 wg poszczególnych dłużników wykazywały salda, tj. odpowiednio:

- 221 – Tabor **saldo Wn w kwocie 700 zł**,
- 221 – Wiśniewski **saldo Ma w kwocie 700 zł** (na którego brak w 2015 r. wystawionych faktur, natomiast w dniu 09.06.2015 r. w WB nr 88 jest wpłata od Wiśniewski Jerzy tytułem zapłaty za wynajem sali gimnastycznej rachunek nr 24/2015),
- 221 – Barczyńska **saldo Wn w kwocie 320 zł**, przy czym wpłata z dnia 17.06.2015 r. w kwocie 320 zł nie została przypisana do żadnego dłużnika,
- 221 – Stanisławski **saldo Ma 0,21 zł**, wynikało z nieprzypisania właściwemu dłużnikowi naliczonych odsetek w dniu 30.06.2015 r.

Sprawdzono również wywiązywanie się przez jednostkę z obowiązku wynikającego z art. 43 ustawy o gospodarce nieruchomościami. **Stwierdzono niedopełnienie obowiązku uzyskania zgody Prezydenta do zawarcia kolejnej umowy najmu** z [redacted], [redacted], [redacted] oraz niewykazanie w informacji za lata 2013/2014 umowy zawartej z firmą ENGRAM

Na powyższych ustaleniach protokół zakończono.

Protokół składa się z 25 stron kolejno ponumerowanych i zaparafowanych przez osoby uczestniczące w postępowaniu kontrolnym.

Niniejszy protokół podlega publikacji w wersji elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej zgodnie z postanowieniami:

– art. 6 ust. 1 pkt. 4 lit a) tiret drugie z zastrzeżeniem art. 8 ust. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782 z późn. zm.)

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, które po uprzednim odczytaniu podpisano. Jeden egzemplarz protokołu pozostawiono w kontrolowanej jednostce tj. w Zespole Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Tychach.

5. Pouczenie:

Dyrektor kontrolowanej jednostki mgr [redacted] został poinformowany o prawie do złożenia w ciągu 7 dni od daty podpisania niniejszego protokołu dodatkowych wyjaśnień i uwag co do treści protokołu do Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy.

Tychy, dnia 8.12.2016 r.

Protokół podpisały następujące osoby:

Lp.	Imię i nazwisko, Stanowisko	Podpis i pieczątka
1.	[redacted] – Dyrektor Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Tychach	/-/ [redacted]
2.	[redacted] – Główna Księgowa Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Tychach	/-/ [redacted]
3.	[redacted] – Naczelnik Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy	/-/ [redacted]
4.	[redacted] – Inspektor Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy	/-/ [redacted]
5.	[redacted] – Inspektor Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy	/-/ [redacted]